

schody

Krystyna Stankiewicz

na piętro

w y g o d a i p i ę k n o

Schody pełnią podwójną funkcję – są środkiem komunikacji i jednocześnie rodzajem architektonicznej rzeźby, wzbogacającej urodę wnętrza domu. Zależnie od tego, jaką chcemy nadać im rangę, mogą być proste i skromne lub bardzo dekoracyjne i okazałe.

W każdym domu, w którym funkcje mieszkalne usytuowane są na co najmniej dwóch kondygnacjach, potrzebne są schody. Jako pionowy element wiążący ze sobą poszczególne poziomy domy, są czymś w rodzaju jego kręgosłupa. Muszą więc być stabilne,

wygodne i bezpieczne. Ponieważ zazwyczaj zajmują eksponowane miejsce, powinny mieć także szczególnie atrakcyjną formę.

Pogodzenie tych dwóch funkcji schodów nie jest łatwe, zadanie to najlepiej powierzyć architektowi.

**WPISANE
WE WNĘTRZE**

Do wnętrz urządzonych klasycznymi meblami będą pasowały schody z prostymi biegami, wykończone drewnem, z ozdobnie toczonymi, frezowanymi lub

fot. Rintal Polska

1

rzeźbionymi tralkami. Ich bryła może być masywna, ale nie powinna dominować we wnętrzu, aby nie konkurować z jego wyposażeniem. Przy meblach stylowych odpowiednie będą również schody z ręcznie kutą balustradą, z motywami nawiązującymi do epoki, z której pochodzą meble, lampy i inne elementy wyposażenia. Lekkie schody metalowe, oszczędne w formie, ale o wyrazistym charakterze, mogą być ważnym akcentem dekoracyjnym we wnętrzu urządzone w nowoczesnym stylu. Jego charakter mogą podkreślać przyciągające wzrok balustrady o ciekawym rysunku, wykonane ze stalowych kształtowników, prętów, rurek czy linek, ułożonych pionowo, poziomo lub giętych. Lekkość schodów podkreślą cienkie metalowe elementy lub wypełnienia z bezbarwnego czy kolorowego szkła.

2

- 1 Efektowne schody o starannie dopracowanym detalu nadają wnętrzu indywidualny charakter (fot. Rintal Polska)
- 2 Ażurowe schody częściowo wbudowane we wnękę dyskretnie wpisują się w przestrzeń salonu (fot. Filius)

BUDOWANE CZY GOTOWE

Schody w domu jednorodzinnym można zbudować w trakcie wzniesienia jego konstrukcji lub też zamontować później – w czasie wykańczania wnętrza. W pierwszym przypadku mogą to być schody żelbetowe lub drewniane. Schody żelbetowe wykańcza się drewnem (litym lub klejonym warstwowo), płytkami ceramicznymi lub kamieniem naturalnym (granitem, marmurem, trawertynem czy twardym piaskowcem). W domach jednorodzinnych buduje się je jednak stosunkowo rzadko, ponieważ są ciężkie i dość pracochłonne. Znacznie popularniejsze są schody drewniane. Robi się je z twardych gatunków drzew liściastych, np. dębu, buku, jesionu, klonu, orzecha, a także coraz częściej drzew

egzotycznych. Mogą być pełne (z podstopnicami) lub ażurowe, jedno bądź dwubiegowe (ze spocznikiem lub bez niego), albo też zabiegowe. Szukając schodów do swojego domu, mamy do wyboru szeroki asortyment tzw. schodów gotowych, oferowanych przez wiele firm. Producenci przygotowują poszczególne elementy schodów, które montuje się w domu. Ich wielkość i formę można bez problemów dostosować do przestrzeni, jaką chcemy na nie przeznaczyć. Wśród schodów gotowych najpopularniejsze są modułowe, w których elementy nośne umieszczone są w połowie długości stopni, tworząc z nimi pojedyncze moduły. Łączy się je ze sobą według projektu zaproponowanego przez producenta lub własnego. Mają one konstrukcję metalową lub drewnianą. Najczęściej wyko-

nane są z metalu, drewna, szkła, tworzywa sztucznego lub kamienia, z balustradą z metalowych słupków, połączonych u góry metalową poręczą.

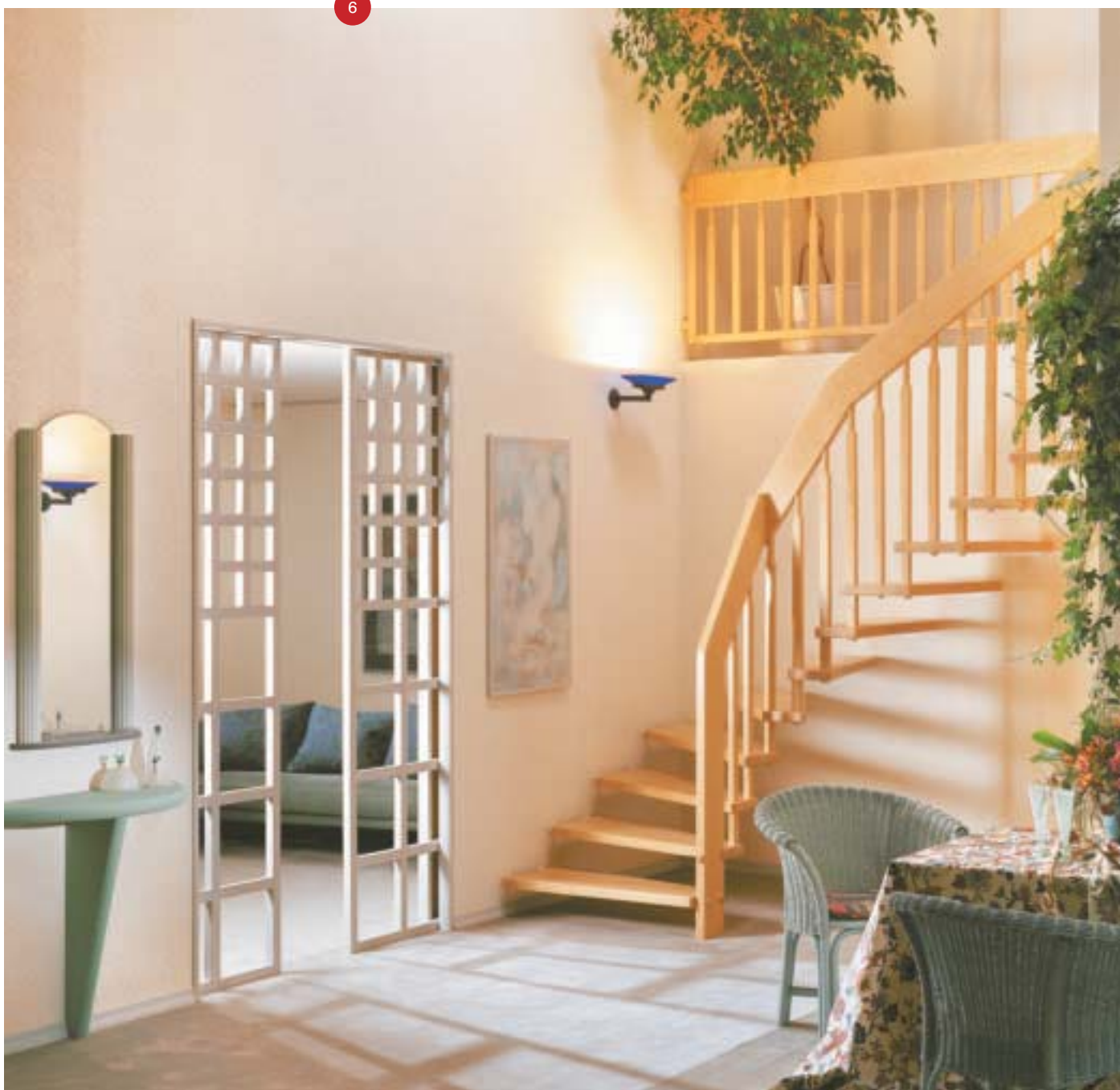
SALON CZY HOL?

Schody zazwyczaj umieszcza się w holu lub salonie. Jeśli mają być elementem dekoracyjnym wnętrza i chcemy im nadać atrakcyjną formę, umieścimy je w salonie. Z kolei względy użytkowe wskazują na lokalizację w holu jako sensowniejszą – korzy-

Ciąg stopni (w jednym biegu nie może ich być więcej niż 17) nazywa się biegiem schodów. Na wygodę użytkowania schodów wpływa kąt nachylenia ich biegu, o którym decyduje stosunek wysokości do szerokości poszczególnych stopni. W domach jednorodzinnych dla schodów wewnętrznych zazwyczaj przyjmuje się wysokość stopnia 15-19 cm, a szerokość – 25-32 cm. Płaski podest przerywający bieg schodów to spocznik – powinien mieć szerokość co najmniej 80 cm. Umożliwia on użytkownikom odpoczynek w trakcie wchodzenia.

- 3 Malownicze schody kręcone z ażurowymi, żeliwnymi stopniami przywołują obrazy ze starych fotografii (fot. Albini & Fontanot/Maripoli)
- 4 Proste, kręcone schody z drewnianymi stopniami mogą znaleźć się w każdym wnętrzu (fot. Albini & Fontanot/Maripoli)
- 5 Schody kręcone - widok z góry (fot. C. Pazura Pracownia Schodów)
- 6 Lekkie, drewniane schody w rogu pomieszczenia nie zajmują wiele miejsca (fot. Filius)

6

7

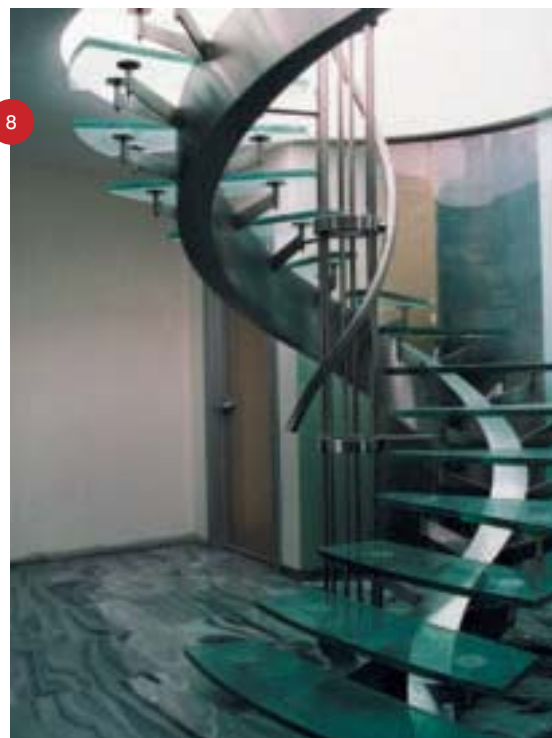
tanie z nich jest mniej krępujące. Ponadto, tak usytuowane nieco ograniczą docieranie na drugą kondygnację dźwięków z pomieszczeń na parterze.

Jeżeli dysponujemy wystarczającą przestrzenią holu, dobrym rozwiązaniem są schody o prostych biegach (jednobiegowe lub dwubiegowe). Charakteryzują się one jednakową wysokością i szerokością stopni oraz takim samym nachyleniem biegów na całej długości, dzięki czemu są wygodne i bezpieczne. Na dużą swobodę projektowania pozwalają zwłaszcza schody łamane, ponieważ długość poszczególnych biegów można dowolnie regulować, dostosowując ją do wymiarów pomieszczenia.

W sytuacjach zaś, kiedy jest za mało miejsca na umieszczenie schodów o prostych biegach, stosuje się schody

zabiegowe. Pozwalają one na skrócenie długości biegów, a tym samym do zmniejszenie przestrzeni potrzebnej na ich budowy. Podobne możliwości stwarzają schody kręte. Ponieważ mają kształt walca, zajmują niewiele miejsca. Należy jednak pamiętać, że stopnie zarówno schodów zabiegowych, jak i krętych mają zróżnicowaną szerokość, co sprawia, że są mniej bezpieczne. Aby zapewnić maksymalną wygodę korzystania z nich, szerokość stopnia w odległości 40 cm od poręczy balustrady musi wynosić minimum 25 cm.

8

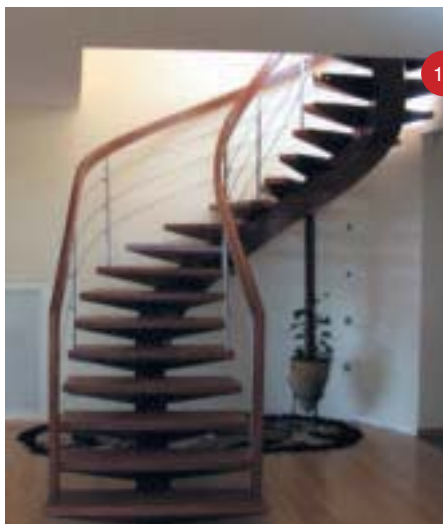
9

Konstrukcja balustrady składa się z pionowych słupków, poręczy i wypełnienia. Wszystkie te elementy mogą być wykonane z tego samego lub z różnych materiałów. Pionowe słupki są elementem nośnym, podtrzymującym poręcz. Aby zapewnić stabilność całej balustradzie, rozmieszcza się je zwykle co 90-120 cm. Poręcz zaś wykonuje się z drewna lub też metalowych rur, kształtowników czy elementów kutych. Cieplesze i miłsze w dotyku są poręcze drewniane, ale wybór materiału zależy od wzornictwa całej balustrady. O ostatecznym zaś jej wyglądzie decyduje wypełnienie, które nie musi być wykonane z tego samego materiału co konstrukcja balustrady. Tu można sięgać po różne materiały – drewno, błyszczącą lub matową stal, kamień naturalny czy szkło. Mogą to być elementy ozdobnie rzeźbione lub

BALUSTRADY

Formę samych schodów czasem musimy dostosować do istniejących warunków ich lokalizacji, natomiast możliwości komponowania wzoru balustrady są wprost nieograniczone. Możemy więc pozwolić sobie na odrobinę szaleństwa, pod warunkiem oczywiście, że wzornictwo balustrady będzie współgrało z wystrojem pomieszczenia.

Do wyboru mamy balustrady – od tych tradycyjnych z ozdobnie toczonymi tralkami, przez wykonane z drewna giętego, metalowych prętów czy artystycznie kute, aż po bardziej nowoczesne – lekkie i ażurowe z prostych listew czy stalowych linek.

10

11

proste, tworzące mniej lub bardziej ażurowy wzór. Można też osłonić schody wypełnieniem z arkuszy perforowanej blachy, z drewnopodobnych płyt czy ze szklanych tafli (ostatnio bardzo modne). Szkło powinno być bezpieczne – hartowane lub klejone (z folią wewnątrz). Jego powierzchnia zaś może być gładka i przezroczysta lub piaskowana.

Wybierając formę, materiał i wzór balustrady, trzeba jednak pamiętać, że jej zadaniem jest przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa osobom wędrującym po schodach. Z tego też powodu prześwit między poszczególnymi elementami balustrady (zwłaszcza gdy w domu są małe dzieci) nie powinien wynosić więcej niż 10-12 cm. Aby była wygodnym oparciem przy wchodzeniu, poręcz powinna znajdować się na wysokości co najmniej 90 cm. Przy stromych schodach, zwłaszcza jednobiegowych, warto zamontować poręcz z obu stron ich biegu.

OŚWIETLENIE SCHODÓW

Jest to sprawa niezwykle ważna, ponieważ od dobrego oświetlenia zależy bezpieczeństwo ich użytkowania i efekt wizualny. Jeśli schody dobudowane są do ściany zewnętrznej, w dzień światło może im zapewnić usytuowane na niej okno, a wieczorem i w nocy kinkiety rozmieszczone wzdłuż ich biegu, przy czym ważne jest, aby można było je włączać i na dole, i na

13

12

górze. Schody umieszczone pośrodku pomieszczenia (zwłaszcza kręcone) także muszą być dobrze oświetlone zarówno światłem dziennym, jak

i sztucznym. To drugie zapewnią odpowiednio rozmieszczone na dolnej i górnej kondygnacji lampy, dające równomierne, niekontrastowe światło.

- 7 O urodzie tych schodów decyduje finezyjna, kuta balustrada (fot. C. Pazura Pracownia Schodów)
- 8 Konstrukcja schodów wykonana jest ze stali, a stopnie z hartowanego szkła (fot. P.P.H.U. Kicka)
- 9 Schody drewniane z bogato rzeźbioną balustradą (fot. Schody Trąbczyński)
- 10 Balustrada z metalowych, giętych rur nadaje się do wnętrz nowoczesnych (fot. Domański)
- 11 Taka balustrada pasuje do wnętrz stylowych (fot. Pro-Line Robert Męski)
- 12 Ozdobny ornament kutej balustrady powinien współgrać z innymi elementami wnętrza (fot. C. Pazura Pracownia Schodów)
- 13 Duże okno zapewnia dobre oświetlenie schodów w dzień (fot. Rintal Polska)